

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetus, tel. 475-91. Talitus, tel. 468-24
TALLINN, Toomkooli 13.

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuu kirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsiooni juhataja J. Janusson
Sektsiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsiooni juhataja J. Kurkus
Sektsiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 20

Tallinn, 16. mail 1939

V aastakäik

SISU:

	Lk.
PÕLLUMAJANDUS	
Põllumajanduslik hinnakontroll välisriiges . . .	358
LAEVANDUS	
Tallinna sadama tegevus märtsis k. a.	361
Prahiturg	361
Laevade müügiturg	362
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	363
Kaseiiniturg	363
Peekoniturg	363
Tapaloomade ja lihaturg	363
Toornahkadeturg	364
Põllumajanduslik väljavedu	364
Kanamunaturg	364
Piimaturg	365
Teraviljaturg	365
Linaturg	366
Kartuliturg	366
Aedviljaturg	366
Kalaturg	367

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaaruanne	368
-------------------------------------	-----

VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Itaalia majandus 1939. a. esimesel veerandil . . .	369
Ratsionaliseerimisfondi asutamine Lätis . . .	371
Läti tööstustoodete näitus Sofias	372
Poola majanduslik olukord 1939. a. I veerandil	372
Rootsi kanakasvatajad nõuavad kaitsetolle . . .	372

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
<i>Agricultural Price Control in Foreign Countries</i>	358
SHIPPING	
<i>Tallinn Harbour in March, 1939</i>	361
<i>Freight Market</i>	361
<i>Sales of Ships</i>	362
AGRICULTURAL MARKETS	
<i>Butter Market</i>	363
<i>Caseine Market</i>	363
<i>Bacon Market</i>	363
<i>Cattle and Meat Market</i>	363
<i>Rawhide Market</i>	364
<i>Exports of Agricultural Products</i>	364
<i>Egg Market</i>	364
<i>Milk Market</i>	365
<i>Grain Market</i>	365
<i>Flax Market</i>	366
<i>Potato Market</i>	366
<i>Vegetable Market</i>	366
<i>Fish Market</i>	367

INFORMATION PART

<i>Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return</i>	368
---	-----

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

<i>Economic Conditions in Italy during I Quarter of 1939</i>	369
<i>Rationalisation Fund to be Established in Latvia</i>	371
<i>Latvian Exhibition of Industrial Products in Sofia</i>	372
<i>Polish Economic Conditions during I Quarter of 1939</i>	372
<i>Swedish Poultry Farmers Demand Protective Tariffs</i>	372

PÖLLUMAJANDUS

PÖLLUMAJANDUSLIK HINNAKONTROLL VÄLISRIIGES. AGRICULTURAL PRICE CONTROL IN FOREIGN COUNTRIES.

Maailmasõja-ajast on põllumajandushindade taseme säilitamine või selle tõstmine olnud põllumajanduspoliitika juhtide mureks kogu maailmas. Selle vajaduse tähtsus ilmnes eriti viimase põllumajandussurutise ajal, mil elati üle suurim hindade langus. See asjaolu põhjustas valitsuste vahelesegamist põllumeeste huvide kaitsmiseks.

Otsene ja kaudne hinnakontroll. *Direct and Indirect Price Control.*

Arvatud välja maailmasõja-aeg, mil toimus laialatuslik kindlate hindade määramine kõigis sõdivais riiges, lootsid valitsused kuni viimase ajani saavutada oma hindu parandavaid eesmärke kaudselt. Meetodid, millest sisetarvitati, olid peamiselt: väliskaubanduskontroll, mitmesugune sisseveo piiramine ja eksport-juurdemaks või premeerimine väljaveetavate saaduste eest.

1930. a. alates on pidevalt täiendatud väliskaubanduskontrolli mitmesuguste rahanduslike abinõude ja siseturu reguleerimisega, kusjuures hinnakontroll oli tähtsamaid abinõusid.

Käesolev ülevaade käsitleb peamiselt otsese hinnakontrolli liiki, kus põllumajandussaaduste hinnad on autoriteetselt poolt määratud kindlaiks või otseselt reguleeritud ega allu kaudsele sise- või väliskaubanduse või tootmise kontrollimisele.

Totalitaarsed riigid. *Totalitarian States.*

Otsene hinnakontroll on jõudnud ülima arenguni autoritaarses või totalitaarses riiges, nagu NSVL-us, Itaalias ja Saksas. Selle eesmärgiks on põllumajanduse abistamine, laienedes kogu rahvuslikule majandusstruktuurile ning muutudes sundusliku rahvusliku majanduskava üldise süsteemi täielikuks osaks. Sellisel juhul puudutab hinnakontroll tootjat kui ka tarbijat. Saksas, näit., tohib talunik müüa loomi siis, kui ta on sellest teatanud võimudele ja saanud vastava loa. Riik ei määra ükski hinda, kui palju talunik tohib saada, vaid annab ka kindlad alused tagavara reguleerimiseks. Kõik teraviljakasvata-

jad peavad riigile andma üle kogu saagi, arvatud välja osa, mis kuulub külviks ja majapidamise tarbeks. Peale eelmaintu määrab riik vilja vastuvõtu lõpliku tähtpäeva ja punkti. Samuti piima, mis majapidamisest jääb üle, peab talunik viima kindla hinna vastu meiereisse.

NSVL-us kultiveeritud maa-alla ja tootmine reguleeritakse riikliku kava järgi. Põllumehed, kes on rühmitatud umbes 250 000 kolhoosi, peavad loovutama riigile kindlaksmääratud osa saagist (näiteks teatud kogus teravilja tiinult) kindla hinna eest. Riigil on täieline monopol kõige üle. Pealeselle peavad põllumehed maksma riiklike traktorite ja kombainide eest ning tasuma osa traktorijuhi palgast. Teravilja ülejäägi võib ta viia kohalikele turule või riigile, kust ta saab kõrgemat hinda kui sundusliku võõrandamise puhul, sõltuvalt viljasordist ja -kogusest.

Itaalias sarnleb kindla hinna määramine põllumajandussaaduste eest Saksa omaga, vahega, et see ei käi kõigi saaduste kohta. Paljude ainete kohta Itaalia valitsus määrab kindlaks, kui palju talunik tohib toota, kus kohal ja mis hinna eest müüa. Tegelikult on seal seatud sisse riiklik monopol tootmise ja nisu, muu teravilja, kanepi, villa, siidnukkude ning teatud teiste ainete müügi üle. Saades neid aineid põllumeestelt, müüb riik neid kindla hinna eest, kuna jaemüügihinnad on samuti määratud riiklikult kindlaiks. Tootmise ülejäägi puhul, mis mõnikord juhtub veini, puu- ja juurviljaga, reguleerib riik ka turustatavate kaupade kogust.

Teised riigid. *Other Countries.*

Põllumajandussaaduste hinnakontrolli kavad ei kehti ainult totalitaarses riiges, vaid on tegelikult tarvitusel Britis, Prantsuses, Hollandis, Taanis, Kanadas, Austraalias, Uus-Meremaal, Argentiinas ja paljudes teisis mais. Neis riiges on need kavad rakendatud osadekaupa, võimalust mööda üksikute kaupade alusel. Selle tagajärjel on nende kavade tule-

mus erinev iga kauba juures, isegi ühe riigi piires. Senini ei ole katsetatud ühtlustada või samastada neid kavu või tarvitada neid kontrollimata hindade jaoks. Sageli ühe kava järgi õnnestunud tehing teatud kaubaga annab hoopis vastupidiseid tulemusi teise kauba juures.

Tiheda sideme tõttu hinna, varustise ja nõudmise vahel tingib hinna reguleerimine ka varustuse ja tarbimise kontrolli. See nähtus esineb tavaliselt totalitaarseis riiges, kus riiklik tootmiskontroll on üldine ja on viidud läbi tarbimise ratsionaliseerimine, kui see on osutunud vajalikuks. Kuna mitte-totalitaarseis riiges ei ole tarbimine reguleeritud, esineb seal mõnikord tagavarade kontroll.

Välja- ja sisseveokaubad.
Import and Export Goods.

Tagavarade kontrolli puhul on vajalik eristada sisseveo-, väljaveo- ja endarahuldamise alusel olevaid kaupu. Kui kaubad on sisseveo või passiivsel alusel, on hinnakontrolli eesmärgiks kodumaise tootmise tõstmine. Sel juhul on tootmiskontroll üleaarune. Kui aga kaubad on väljaveo alusel, on olukord keerulisem. On tarvilik kaitsta siseturgu välissurutiste vastu. Just väljaveokaupade ülejääk on see, mis viib kaubahinna alla siseturul. Sel juhul peab kasutama hindatõstmiseid abinõusid, et hoida hinda endisel tasemel või koguni tõsta seks, et ergutada kaubatootmist. Neid põhjusid on tarvilik täiendada hinnatõstmisabinõusid väljaveetavalt kaupadelt kas tootmise kontrolliga, nagu loomasaadusilt Hollandis ja Taanis, või kahe riigi vahelise lepinguga, nagu Ungari ja Itaalia vahel, kes varustavad end ungari nisu ülejäägiga.

Teine hinnakontrolli moodus on organiseeritud dumping, mida muuseas on juba palju praktiseeritud. Dumping loomulikult põhjustab vastuabinõude tarvituselevõtmist sisseveomais ja on osalt vastutav viimasel ajal kehtimapanud kaubanduslikes tõkkes. Pealeselle see kutsub välja võistlusdumpingu teisis väljaveoriigis.

Hinnakontrolli moodused on väga mitmekesised, isegi mitmesuguste kaupade vahel samas riigis. Käsitleme siin kahte suuremat

liiki ühes mõningate alaliikidega. Siinjuures tuleb pidada meeles, et kava ühe kauba jaoks võib rakendada enam kui ühele liigile. Need on: 1) kindlad hinnad, millised on kohustuslikud kõigi tehingute jaoks, olgu need miinimum- või maksimumhinnad.

Kindlad hinnad.
Guaranteed Prices.

Kindlad hinnad, millised on sunduslikud kõigi teatud liigi tehingute kohta, on tüüpiline hinnakontrolli liik autoritaarseis või totalitaarseis mais, nagu Saksas, NSVL-us ja Itaalias. Mittetotalitaarseis riiges on kindlad hinnad alati kas miinimumhinnad, milledest odavamini talunik ei tohi müüa omi saadusi, või kindlad maksimumhinnad. Seevastu ei ole tootjad takistatud müüma alla miinimum- või maksimumhinda. Selle liigi parimaiks näiteks on Prantsuse nisu miinimumhind, mis seati sisse 1933. a. Aug. 1936. a. määrati nisuhinnad kindlaiks rahvusliku nisukomitee poolt, mis koosnes viljakasvatajate, müldrite, tarbijate ja valitsuse esindajaist. Lisaks hinnakontrollile võib rahvuslik nisukomitee kontrollida nisu sisse- ja väljavedu.

Teisis mais peale totalitaarsete riikide on sunduslike kindlate hindade kõrval kindlustatud miinimumhind enamtarvitusel. Selle süsteemi all valitsus määrab kindla hinna, mille eest tohib ühte kaup müüa. Selliselt välditakse turuhinna langemine alla kindlaksmääratud miinimumi. Selline riigi vahelesegamisviis püüab kontrollida hindu mitte sunduslikult, seadusandlusega vaid ökonomiliste abinõudega. Säärast süsteemi kasustatakse praegu nisu, linaseemnete ja teravilja jaoks Argentiinas ning riisi jaoks Taanis. Vastandiks miinimumhinna, mille eest Jaapani valitsus ostab riisi, on maksimumhindade süsteem, mille eest ta on valmis müüma sama kaupa. Nisuhinna tõttu, mis Kanadas ja Argentiinas on tõstetud üle maailmaturu taseme, peavad mõlemad riigid omi nisutagavaru realiseerima kahjudega maailmaturul. Argentiinas kaetakse see vahe erilise fondist, kuhu riik paigutab oma valuutatehingute kasud, kuna Kanadas see tuleb üldistest riigikassa fondidest. Teine kindlustatud hinnaliik saadakse kauba

tootja ja tarbijate vahelise kollektiivse lepinguga. See käib peamiselt tööstusvilja kohta, nagu suhkrunaerid, humalad jne. Heaks näiteks selle kohta on Briti humalate turustamiskava 1932. a. See kava annab humalate turustamiskomiteele täieliku humalamüügi kontrollimise monopoli. Ta võib keelata uut humalate kasvatamist ja kontrollib kultiveeritavat maa-ala. Humalate tootjale on kindlustatud hind aastaks humalate turustamiskomitee ja õllepruulijate vahelise lepinguga. Briti nisukava näeb ette kindlustatud miinimumhinna teisendit, mille järgi riik kindlustab tootjale hinna kindla koguse eest ja tasub vahe, mis on turustamise ja kindlustatud hinna vahel. Fond selleks saadakse maksudest, milliseid võetakse Britis kodumaise kui ka sisseveetava jahu jahvatamise eest. Kui see kava jõustus 1932. a., võrdus kindlustatud hind \$ 30 küllimittult. See hind kindlustati 50 milj. küllimittule. Hinda ei ole muudetud, kuid 1937. a. juulis tõsteti määr 67 milj. küllimittule. Nisutootmine oli Britis 5 a. enne selle kava rakendamist keskmiselt 47 milj. küllimittu, 1933—37. a. — 62 milj. küllimittu.

On muidugi teisi hinnakontrollimeetodeid, millised aga vaevalt lasevad end liigitada. Nende hulgas võiks nimetada dividendi tagasimaksmist tootjale, kes müüvad omi saadusi kontserni kaudu mitmesugusel turgudel. Näiteks Britis peavad vähese erandiga kõik tootjad turustama piima nende endi poolt valitud piimaturustamiskomitee kaudu, milline peab läbirääkimisi jaemüüjatega hinna- ja turustamistingimuste üle. Komitee tsentraliseerimiskava järgi töötlemiseks mineva piima (nagu või, juust, kondenspiim, piim ja teised saadused) madalaim hind tõstetakse liikveloleva piima eest saadavaist kasudest keskmiseks. Keskmise tsentraliseeritud hind on kokkukõlastatud teatud riikide erinevustega. Tootjail-jaemüüjail on lubatud tegutseda, kuid nad peavad tasuma väikese lõivu komiteele.

Üldkokkuvõte. On suuri erinevusi kava-
Summary. de liikides ja nende rakendamises eri maale ja kaupadele. Iga kava tuleb hinnata vastavalt tema hüvedele. Mõnes suhtes sarnlevad need kavad teatud

riigivormi ja sealse põllumajandusega. Nii on võimalik otsustada üldiste suundade üle ja teha teatud järeldusi.

1) Hindade kontrollimisviisid on mitmesugused, kuid on võimalik eristada kahte suuremat liiki: a) riigi poolt kindlaksmääratud hinnad, millised kehtivad iga tehingu kohta kas miinimum- või maksimumhinnana; b) riigi poolt või tootja ja seda kaupa kasustavate tööstuste vahelise kollektiivlepinguga kindlustatud hinnad.

2) Hinnakontroll on jõudnud oma arengu kõrgema tipuni autoritaarseis või totalitaarseis riiges, nagu NSVL-us, Saksas ja Itaalias. Seal see kehtib mitte üksi põllumajandussaaduste, vaid kogu rahvusliku hinnastruktuuri kohta, mis on osa riigi poolt valitsetavast majandussüsteemist.

3) Otsene põllumajandussaaduste hinnakontroll ei kehti üksi totalitaarseis riiges, vaid on seatud sisse osadekaupa mõne saaduse jaoks ka paljudes teisis riiges, põhjendades sooviga kaitsta põllumajandussaaduste hindu surutiste vastu või koguni neid tõsta, sest tööstusettevõtted, kasutades oma hindatõstvat osalist või üldist monopoli asetavad põllumajanduse hallvemasse seisundisse. Neis riiges põhjendatakse seda poliitilisil ja militaristlikel kaalutlusil, millised mõnikord kaaluvad üle ökonoomilised tegurid põllumajanduspoliitika arengus.

4) Soovitud hindade rakendamise ja saavutamise seisukohalt on need kavad andnud paremaid tulemusi totalitaarseis riiges. Tulemuste kindlustamiseks on osutunud vajalikuks valitseda tootjat ja tarbijat ning kogu majandusstruktuuri.

5) Mittevalitsetavas majanduses on need kavad andnud vähem tulemust, kuna tagavara ja nõudmise olukorda kontrollitakse seal harva. Hinna reguleerimine nõuab tingimata tagavara- ja tarbijakontrolli.

6) Osaline kontroll, kus hind on määratud kindlaks ühe või paari aine kohta, põhjustab mõnikord muudatusi hinnastruktuuris, sest ta nõuab kindlaid hindu ka teisile saadusile.

7) Sisseveetavate kaupade hinnakontrolli kasutatakse sageli sisemaise tööstuse ergutamiseks. Sellisel juhul ületavad hinnad maailmaturu taseme, pannes tarbijale lisa-koormise.

LAEVANDUS

TALLINNA SADAMA TEGEVUS MÄRTSIS K. A.

TALLINN HARBOUR IN MARCH, 1939.

Kevade tulekuga on märgata navigatsiooni elavnemist ka Tallinna sadama tegevuses. Märtsis saabus Tallinna sadamasse välissõidust 107 laeva 70 967 net. rgt., mis ületab m. a. sama kuu 12 387 net. rgt. ehk 21,2% ja k. a. eelmisel kuul saabunud net.-tonnaaži 24,4%. Laevu saabus tänavu märtsis laaditult 74,7% m. a. 87,3% vastu üldise net.-rgt. arvust, mis aga tänavu ületab mulluse laaditud mahu 1926 net. rgt. ehk 3,8% (53 044: 51 181 net. rgt. vastu k. a. kasuks). Väljunud laevade maht suurenes m. a. 59 431:68 254 net. rgt.-le ehk 14,8%, millest laaditud mahul oli tänavu 75,8%-ne osatähtsus m. a. 88,5% ja eelmise kuu 80,2% vastu. Üldarvust saabus laevu Saksast 22,3%, Soomest 19,8%, Rootsist 11,2%; väljus Saksa 21,5%, Soome 24,7% ja Rootsi 10,5% net. rgt. järgi.

Välissõidulaevade läbikäik Tallinna sadamas oli:

	1939	1938	± arv	±%
Maht net. rgt.	199 221	118 011	+21 210	+18,0
Reisijate arv	1 809	1 687	+ 116	+ 6,9
Kaupade kogus tn	55 263	62 022	-6 759	-10,9

Märtsis reisijate liikluses oli märgata elavnemist, kellede läbikäik ületab tänavu m. a.

6,9%. Reisijaid saabus 871 m. a. 806 vastu ehk 8,1%, olles eelmisel kuul saabunuist 17,5% enam; väljus 932:881 m. a. reisinute vastu ehk 5,8% rohkem.

Kaupade läbikäik kahanes m. a. 62 022 tn-lt 55 263 tn-le ehk 10,9%, millest välja-veetav kaup vähenes 4 390 tn ehk ca 65%. Väljuv kaubakogus vähenes m. a. 27 420 tn-lt 23 030 tn-le ehk 16,0%. Sisseveetav kaubakogus vähenes m. a. 34 602 tn-lt 32 233 tn-le ehk 6,8%. Tänavu märtsis oli importvedu 40,0% (m. a. 26,2%) elavam eksportveost, ehk 32 233 tn 23 030 tn vastu.

Rannasõidulaevade liiklus oli palju vaiksem m. a. samast kuust. Tänavu oli rannasõidulaevade läbikäik 1 751 net. rgt., neist 90% laaditult, m. a. 5 780 net. rgt. vastu ehk ca 70% vähem, kuid ca 45% elavam eelmisest kuust k. a.

Tallinna saabus tänavu rannasõidust 9 laeva 897 net. rgt. m. a. 23 laeva 3 404 net. rgt. vastu ehk 73,6%. Väljus 7 laeva 854 net. rgt. m. a. 27 laeva 2376 net. rgt. vastu ehk 64,1% vähem. Kaupade läbikäik kahanes m. a. 2 174 tn-lt 1 173 tn-le ehk 45,2%.

PRAHITURG. — FREIGHT MARKET.

Laevade prahiturul toimus apr. lõpul muudatus paranemissuunas. See tendents kestis ka mais, avaldades eriti esimesel nädalal, kuid näidates teatud kõikumust teisel nädalal. Prahiturgu mõjustas jällegi viljaveoturg, kus tõusis nõudmine promptvedudeks Hispaaniasse, kuhu lühikese ajaga osteti rohkesti vilja L.-Ameerikast. Oodatakse veelgi uusi oste. Samal ajal poliitilise olukorra tõttu ruttasid ka teised riigid omi tagavaru täiendama, mis nõudis palju tonnaaži. Vilja osteti peamiselt L.-Ameerikast, kus tänavu oli hea lõikus. See mõjustas ka prahiturgu, kuna veokaugus sealt on suur. Kuivõrd on tõusnud L.-Ameerika viljavedu, näitab prahtimiste võrdlus 1939 ja 1938. a.:

	1939		1938	
	Laevu	tn.kaupa	laevu	tn.kaupa
Jaani/märts	146	914 800	51	329 800
Aprill	129	895 500	11	51 500
1./10. mai	47	835 600	4	23 900
Kokku	322	2 145 900	66	413 200

Teisel veoturgudel oli elav tegevus Kanada viljaveol ning üksikuid lepinguid sõlmiti ka Austraaliast. Seevastu oli Musta mere viljavedu soigus. Ka mõjustas prahiturgu teatud määral P.-Am. Ühendriiges kestnud söetööstusstreik, mis järeldas süte väljaveo suurendamist saartele, osalt isegi Ameerikasse. Ka on k. a. suurenenud Inglises ja kontinendis nõudmine raua- ja metallimaakide järele, olles tingitud peamiselt relvastumistempo suurenemisest. Juba need kolm ala on võimelised mõjustama prahiturgu. Kuid lisaks neile on märgata elavamast tegevust ka teisel aladel, nagu metsaveol. Selle tagajärjel paranesid veohinnad esimeses järjekorras L.-Ameerika viljavedudel, kus maksti apr. lõpul 1/—2/— üle miinimumi ning mai esimesel nädalal 3/—6/— üle miinimumi. Suuremad hinnad olid eriti promptprahtimisil, kuna vastavast vabast tonnaažist tekkis puudus. Kuid see turu tõus ei olnud sugugi kindel ega püsiv, sõltudes vaid

juhuslikest ühekordseist nõudmiste tõusust. Nõudmise rahuldamise järele hinnad langesid mai teisel nädalal jälle 1/—2/— üle miinimumi. Teisel viljaveoturgudel P.-Ameerikast maksti ajutiselt kuni 3 d/ per qr. üle miinimumi, muidu aga miinimumihinnad. Austraaliast maksti 1/—1/6 üle miinimumi. Mustast merest hinnad tõusid ka 1/—1/6, kuid sealt oli vaid üksikuid vedusid.

Ka teisel ookeanivedudel oli tegevus elavam ning hinnad kõvenenud. Kuubast suhkruveol maksti 19/—20/— U. K./kont., mis võrdus 3/— tõusuga. San-Domingost maksti 19/6—20/—. Vanarauast maksti U. K. (Itaalia 6 doll.) tn., Gdyniasse 19/6. Idaturgudel oli märgata teatud elavnemist ning hindade tõusu. Saigonist Rotterdami maksti 28/—, Dalnyst Rotterdami 26/—27/—. L.-Aafrika viljast maksti Inglisse 18/6, mis tähendab 2/— tõusu.

Vahemere veoturul oli nõudmine tonnaaži järele suurem ning hinnad kõvenesid nähtavalt. Maakidest maksti 1/—1/6 rohkem kui kuu aega tagasi, näit.: La Goulette (Middlesbrough 9/6, Algires (Tyne Dock 9/— Salonika) Antwerpen 10/— Bona (Rotterdam 6/6 Huelva (Garston 10/6 Casablanca) Leith 9/3. Bougie Middlesbrough 9/3. Puuvillaseemneist Aleksandria/Hull 440 000 kub. j. maksti 10/9, Aleksandria/Belfast 250 000 kub. j. 14/—.

Süteveoturul tõusid hinnad peagu kogu liinil peale L.-Ameerika, kus kõrgemate viljahindade ja rohke väljuva tonnaaži tõttu hinnad isegi alanesid. Eriti oli tunduv hindade tõus Vahemere, kuhu läks vähem tonnaaži. Siin oli tõus 1/6—2/— võrreldes kuu aega tagasi. Balti merre oli tõus väiksem, kuid ka keskmiselt 1/—. Hinnad olid:

Bristoli kanal	— Aleksandria	8/ — 8/6
"	— Gibraltar	7/6
"	— La Plata	10/6—10/9
"	— W. Itaalia	7/6—7/9
"	— Rouen	5/ —
"	— Bordeaux	4/6—5/—
Danzig/Gdynia	— Piraüs	12/6
"	— Bona	12/ —
"	— La Plata	14/ —14/6
Inglise i. rand	— Taani	5/ —5/6
Inglise i. rand	— Siso-Balti	5/6—6/6

Metsaveoturg näitas ka kõvenemist ning võrreldes kuu aega tagasi on hinnad tõusnud hilisemaile vedudele üle 10%, kuid arvestades nende hindade eelmist liiga suurt langust ei ole sel turul pakutavad hinnad veel kooskõlas teiste turgudega. Kuna aga metsaost on k. a. elavam ja tonnaaži tõmbub teisele turule, oodatakse ka metsaveoturu kõvenemist. Viimase aja prahtidest toome:

240 Std. Helsingfors & Sörnas	— Shorehamn 46/— juuni.
550 Std. Uleaborg	— Garston 51/9 juuni.
510 Silda propse Uleaborg	— Ghent 36/— fow.
850 Std. Kotka & Transund	— Ipswich 36/6 juuni.
700 Std. Gefle	— Hull 36/6 mai.
600 Std. Koivusaari	— Boness 30/— mai.
550 Std. Wasklott	— Kings Lynn 40/6 juuni.
540 Std. Abo	— Zaandam 36/— mai.
850 Std. Viborg	— Antwerpen 34/6 juuni.

Üldiselt on olukord metsaveoturul veel kõikuv ning eriti fow-le võtavad laevad tihti madalaid prahte vastu.

Ajalepinguturul oli märgata ka hindade tõusu ca 10%, kuid tehinguid oli vähe, kuna mõlemad pooled prahituru kõikuvuse tõttu olid ootaval seisukohal. Ühest 8000 dw. tn. inglise laevast maksti Kaug-Ida vedudeks 5/3 6—9 kuuks, 2200 dw. tn. selftrimmerist pakuti £ 625.—, 3300 tn. laevast £ 750.— 6—9 kuule.

LAEVADE MÜÜGITURG. — SALES OF SHIPS.

Laevade müügiturg mai algul ühenduses prahituru tõusu, Inglise laevasõidu toetuse, inglise laevade välismaale müügi raskenduse ja oodatava täieliku keeluga näitas kiiret hindade tõusu. Nii nõutakse nüüd 1912/13. a. ehitatud 800 dw. tn. laevast £ 2000—3000 rohkem kui kuu aega tagasi. Väiksemate 2000—5000 tn. laevade hinnad on ka tõusnud. 1918. a. ehit. 3300 tn. laevast (Inglise ehitus) nõu-

takse £ 15 000. Turul on müüa peamiselt vanemaid kreeka ja skandinaavia laevu, kuna inglise laevad on praktiliselt kõik tõmmatud tagasi. Uute laevade ehitamise alal on huvitav märkida Inglises 500 000 br. tn. laevade ehitamise algust valitsuse poolt antava 10 milj. £ 2% laenu toetusel ja £ 500 000 juurde-maksul.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võihindade nõrgenemine jätkus m. n. Meie võihinnaks noteeriti Inglises 112—114 š cwt e. n. 114—116 š vastu. Ka Saksas näitas võihind veidi nõrgenemist. Vastavalt välisturuhindade nõrgenemisele noteeriti meie eksportvõihinnaks 143 s. kg, s. o. 4 s. kg-lt madalamalt kui e. n. Tendents vaikne.

Välisturuseisundi arengus võib märkida üksikute maade võihindades erinevat kujunemist. Nii on, näit., taani võihind püsinud kauemat aega Inglises peagu ühtlasel tasemel, kusjuures Kopenhaageni ametlik võihinnaoteering on juba viiendat korda järjest 222 Tkr. 100 kg. Viimast asjaolu võib seletada osalt võipakkumise vähenemisega Taanist. Nii oli või väljaveedu Taanist apr. 14% väiksem kui m. a. samal kuul. K. a. esimesel kolmandikul näitas või väljaveedu Taanist 9% vähenemist võrreldes m. a. sama väljaveoga. Kogu väljaveetud võikogusest

läks Inglisse 70%, Saksa 27% ja ülejäänud osa teistele turgudele.

Võitoodang Austraalias oli k. a. apr. ligi kaks korda suurem kui m. a. samal kuul. Käesoleval tootmisaastal, s. o. aug. kuni apr. lõpuni, ületas võitoodang Austraalias 3%-ga e. a. sama aja. Või väljaveedu oli Austraaliast apr. 26% suurem kui m. a. samal kuul ning käesoleval tootmisaasta esimesel 9 kuul 7% suurem kui e. a. samal ajal.

Nagu eeltoodud ja teisist andmeist selgub, on võitoodang üksikuis mais k. a. kujunenud erinevalt. Seejuures hinnatakse aga üldist võitoodangut maailmas samaks nagu m. a. esimesel kolmandikul. Seega, pakkumise suurenemisega ei ole võimalik seletada võihindade nõrgenemist. Kiüll näib aga, et poliitilise pingevuse tulemusena tarbijate rahaliste väljaminekute piiramine toidainete ostudeks avaldab juba teatavat mõju.

KASEIINITURG. — CASEINE MARKET.

Tallinnas noteeriti 15. V toorkaseiinile endised hinnad, s. o. I sordi hinnaks 13 s. ja II — 11 s. kg franko piimatalitus. Tendents vaikne. Toodang on lüüdnud k. a. peamiselt sisemaisile tööstusile, kuna väljaveedu esime-

sel kolmel kuul puudus täiesti ja apr. eksporditi vaid 1062 kg 543 kr. väärtuses.

M. a. esimese 4 kuu eksport oli 45 013 kg 36 585 kr. väärtuses.

Ekspordile on mõjunud kahjustavalt kaseiini maailmaturul valitsev raske seisund.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib endiselt loid tendents, kuna peekonitagavarad on suured. Nii pea, kui vanad peekonitagavarad jõuavad lõpule, on lootusi hindade paranemiseks. Lähenevad pühad peaksid suurendama peekonitarvitust, nagu loodetakse peekonikaubandusringkonnis.

Arvestades avaramaid peekoniekspordi võimalusi Inglisse otsustas peekonisigade noteerimiskomisjon peekonisigade noteeringut tõsta 2 s. kg-lt. Oleks soovitatav, et seakasvatajad kasustaksid rohkesti praegu soodsaid peekonisigade hindu ja saadaksid eksportta-

pamajadesse rohkem peekonikaakulisi sigu. K. n. maksavad eksporttapamajad peekonisigade eest järgmisi hindu:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72 kg	96	91	85	Sise-
55,5—59 „	91	87	81	turu-
72,5—76 „	91	87	81	hinnad.
76,5—80 „	87	88	80	

Ellussigade hindadeks noteeriti:

110—120 kg rasked	61 s.	eluskaalu-kg
121—160 „	67 „	„
üle 160 „	61 „	„

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Alatisel tapaloomade ja lihaturul kujunes m. n. veiste pakkumine nõudmine keskmiseks. Tendents eelolevaks nädalaks selgu-

setu. Nädala keskmiselt maksus suurmtügil veiseliha:

Suured pullid: rammusad 51—53 s.

ja keskmised 50—52 s. kg, eluskaaluga 31—32 s. kg.

Väiksemad pullid: rammusad 50—52 s., keskmised 48—50 s. ja lahjad 46—49 s. kg, eluskaalu järgi 26—29—31 s. kg.

Lehmaid ja härjaid: nuumatud 53—58 s., rammusad 47—52 s., keskmised 41—46 s. ja lahjad 36—41 s. kg, eluskaaluga 18—25—32—35 s. kg.

Mullikad: nuumatud 53—58 s., rammusad 50—52 s., keskmised 48—50 s. ja lahjad 38—43 s. kg; eluskaaluga 21—27—31—34 senti kg.

Turustades veiseid lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb noteeritud lihakilo hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde 9—11 s.

Vasikate pakkumine oli m. n. keskmine, samuti nõudmine. Tendents püsiv. Tapetud vasikad ühes nahaga maksusid: nuumatud 55—65 s., rammusad 50—55 s., keskmised 45—50 s. ja lahjad 40—45 s. kg; eluskaalu järgi vastavalt sordile 27—33—38—45 senti kg.

Lambaid turustati vähe. Nõudmine tagasihoidlikult keskmine. Tendents püsiv. Tapetud lambad ilma nahaga maksusid: nuumatud 50—55 s., keskmised 45—50 s. ja lahjad 40—45 s. kg.

Eksporlambaliha hind nõrgenes k. n. 10 s. kg-lt. Eksporlambalihaast maksatakse Tallinna tapamajades headuse järgi

TOORNAHKADE TURG. — RAWHIDE MARKET.

Toornahkadeturul püsib juba aasta algusest kindel tendents. Toornahkade hindade noteerimiskomisjoni koosolekul Börsikomitee juures 10. V s. a. noteeriti toornahkade hinnaks franko vastuvõtupunkt 15.—21. V s. a. järgmiselt:

Veisena had, värsked I sort 70 s., II sort 68 s. ja praaknahad 50 s. kg; soolatud nahad I sort 82 s., II sort 74 s. ja praaknahad 60 s. kg. Tendents kindel.

Vasikanahad, kuivad I sort kerged, värskelt kuni 3,5 kg kr. 3.50 tk., II sort

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunaturuseisundi kujunemises avaldus m. n. hindade püsimine. Meie munade

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas		1939. a.	1938. a.	1937. a.
	8./V 14./V	1./V 7./V	1./I kuni 14./V	1./I kuni 15./V	1./I kuni 16./V
VOI (tonni)	806,2	—	3782,9	3442,9	3064,1
Butter (tons)	—	—	—	—	—
Sellest:	—	—	—	—	—
Saksa . . .	29,5	—	1419,8	1103,7	1301,0
Inglise . . .	276,7	—	2336,9	2338,2	1587,7
MUNAD	—	—	—	—	—
(tuh. tk.) —	—	—	—	—	—
Eggs (1000)	2038	—	12930	6146	2255
Sellest:	—	—	—	—	—
Inglise . . .	720	—	5837	2742	704
Saksa . . .	1080	—	6185	1648	1552
PEEKON	—	—	—	—	—
(tonni) —	—	—	—	—	—
Bacon (tons)	94,5	—	1137,4	760,8	766,5
LINA (tonni)	—	—	—	—	—
Flax (tons)	96,5	972,7	4953,4	2243,8	3835,1
Sellest:	—	—	—	—	—
Inglise . . .	50,6	646,1	3013,0	1169,7	1474,7
Belgia . . .	—	—	55,7	0,5	181,4
Soome . . .	—	7,2	182,1	219,2	177,5
Saksa . . .	45,9	288,9	1144,3	4,9	1325,3
Prantsusse . . .	—	—	172,3	342,2	622,1

100—105 s. kg; eluskaalu järgi franko saatejaam 41—44 s. kg.

Sigade pakkumine-nõudmine keskmine. Tapetud sigadest ühes peade-jalgadega maksiti: noored sead (tapak. kuni 60 kg) 77—80 s., peekonkaalulised 76—80 s., rasvasead 72—76 s., lihasead 72—74 s. ja vanad suured emised 65—70 s. kg; eluskaalu järgi 58—61 s. kg.

värskelt, raskemad kui 3,5 kg. kr. 1.10 kg, ja III sort praaknahad kr. 1.75 tk. Tendents kindel.

Lambanahad, I sort OJ kr. 3.35 tk., II sort J kr. 3.00 tk., III sort L kr. 2.25 tk., IV sort K kr. 1.75 tk. ja V sort praaknahad kr. 0.60 tk. Tendents kindel.

Hobusena had, I sort soolatud 17 kg ja üle ning värsked nahad 20 kg ja üle kr. 11.00 tk., II sort soolatud alla 17 kg ja värsked nahad alla 20 kg kr. 8.00 tk. ja III sort praaknahad kr. 5.00 tk. Tendents kindel.

hinnaks kujunes Inglise 3/3 š d. suursada (15,5 lb), mis on võrdne e. n. hinnaga. Sa-

muti jäi endiseks ka Saksast saadav hind, s. o. 53 s. kg. Eksportmunade hinnaks noteeriti aga 70 s. kg ja siseturumunade hinnaks 60 s. kg. Tendents vaikne.

Kanamunade pakkumine maailmaturul on soojade ilmade tagajärjel viimasel nädalail näidanud tunduvalt elavnemist. Kuna aga hindade tase on nõrgenenud, on tarvitus samuti suur. Seetõttu, näit., loodetakse saada Saksast k. n. kõrgemat hinda kui m. n.

Kanakasvatuse ja munakaubanduse korraldamise seadus on Inglises esitatud valituse poolt parlamendile. Nimetatud seaduse eesmärgiks on kanakasvatuse arendamise soodustamise kaudu parandada kanakasvatajate seisundit. Seda loodetakse saavutada kamade tőuparandusega, s. o. tervete ja tootmisvõimelisemate lindude aretamisega, kanamunade standardimisega ja mihuse alusel

makstava hinnaga. Samuti on nimetatud seaduses nähtud ette õigus seada sisse kanamunakaubanduses teatav kontroll. Seega käiks ka kanamunade sissevedu nimetatud seaduse alla, s. o. tarviduse korral võiks kanamunade sissevedu piirata. Seega osutuks nimetatud seadus võrdlemisi suureulatuslikuks, kuna sellega võib kaasuda eksportmaade kanamunade turustamisvõimaluste piiramine Inglises. Selle seaduse kehtima hakkamine võib toimuda arvatavasti alles k. a. juulis.

Siseturul on munahindade tase näidanud nõrgenemist edasi. Nii maksusid m. n. kanamunad s. paar:

Tallinnas	8—11	Valgas	8—10
Tartus	8—9	Rakveres	8—9
Viljandis	7—9	Narvas	8—10
Pärnus	9—10		

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsivad endisel tasemel. Nii noteeriti 15. mail s. a. Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 10—11 ja müügil piimatööstustele 9—10 senti liiter, II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 8—9 senti liiter ja müügil piimatööstustele 7—8 senti liiter. Soojade ilmade tulekuga on piima järele nõudmine veidi paranenud, kuid siiski mitte veel niivõrd, et talupidajail piima ülejääke ei tekiks.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinnas	16—17	—	13—14	11
Tartus	16—17	13	—	10—11
Narvas	15	—	—	8
Pärnus	16—18	12	—	11
Valgas	15	—	—	10
Viljandis	15	—	—	10—11
Rakveres	15	—	—	10
Paides	—	—	—	10

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

M. n. võis teraviljahindades maailmaturgudel märgata tõusu. Hindade tõusu soodustasid osalt euroopa maade suuremad ostud. Osalt võis aga teraviljahindade tõusule avaldada mõju ka Kanadas ja P.-Am. Ühendriigis mitterahuldavad niiskused. Muuseas Argentina tagavarad, millised möödunud kuul põhjustasid hindade langust, on Euroopas suuremate ostude tagajärjel tunduvalt vähenenud. Euroopa ostjaina on märkida ka Hispaaniaat.

Rukkihinnad tõusid m. n. Chicagos 6,90 kr-le e. n. 6,59 kr. vastu kv, s. o. 4,7% ja Winnipegis 6,75 kr-le e. n. 6,38 kr. vastu, s. o. 5,8%.

Nädala keskmiseks nisunoteeringuks Liverpoolis oli 9,15 kr. kv e. n. 9,00 kr. vastu, s. o. 1,7% rohkem e. n. noteeringust.

Chicagos oli m. n. nisu keskmiseks noteeringuks 10,98 kr. kv. e. n. 10,59 kr. vastu, s. o. 3,4% kõrgem, Winnipegis 9,27 kr. e. n. 9,18 kr. vastu, s. o. 1,0% kõrgem.

Maisihinnaks oli Chicagos 7,61 kr. per. kv e. n. 7,44 kr. vastu, s. o. 2,3% kõrgem.

Euroopa teraviljaostjate maade tänavu-sist saagiväljavaateist ei ole veel selget pilti, kuna ei ole selgunud kõikjal talve poolt tekitatud kahjud.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Välisturgudele saadud andmeist selgub, et viimasel ajal näitavad linahinnad seal püsivat tõusutendentsi. Seoses linahindade tõusuga teostavad ketrajad linaoste tagasihoidlikult.

Vaatamata hindade kõvenemisele välisturul noteeriti meie siseturul hinnad e. n. tasemele.

Hooaja algusest (1. X 38) senini on veetud välja lina ja takku 6406 tn. Võrreldes m. hooajaga, mil väljavedu oli ainult 3 285 tn., ületab käesoleval hooajal väljavedu 3 220 tn. ehk 89%. Seega on m. a. linasaagist juba suurem osa saadetud välja ja võib arvata, et linatagavarad talupidajail on jäänud õige väikeseks. Väikeste tagavarade tõttu tuleb lina müügilge veel väikesis koguseis.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Kartulite väljaveos ei ole märgata erilist elavust. Väiksemaid saadeti viiakse Rootsi ja Soome.

Lääne rannas on kartulitagavarad lõppemas. Rootsis kartulihinnad m. n. näitasid veidi tõusu. Mõnisada kotti söögikartuleid saadeti ka Tallinnast Stokholmi. Suurem osa purjelkaomanikke on juba sõitnud Rootsi ja mõned on tulnud ka tagasi.

Viru rannas oli kartulite nõudmine m. n. tagasihoidlik, kuna pakkumine on elav. Raudteejaamades vähese kokkuvõtu tõttu veetakse rohkem kartuleid randa. Mais on Viru

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Värske aedvilja turg suureneb iga päevaga. Uudisena ilmus müügilge värske kartul, mille kg-st nõuti 4 kr., aedoad 4—4,50 kr. kg ja kasvumajas ajatatud aedmaasikad. Aedmaasikad on ilusad ja suured, müüakse kaupluses tükiviisi 20—50 s. tk. Tomateid on juba rohkem müügil, hind seetõttu veidi odavam võrreldes m. n., nõutakse 7—7,50 kr. kg. Teiste värskete köögiviljade hind püsib m. n. tasemel. Väikesi hinnakõikumisi esineb sõltuvalt üksikute päevade pakkumisest ja nõudmisest. M. a. köögivilja on vähe. Peakapsast nõuti võrreldes m. n. hinnaga 20—30 s. kg-st enam, 0,80—1,00 kr. kg. Ka sibulate hind näitas väikest tõusu, ker-

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 12. V noteeriti lina kokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu kg-lt s.:

Võru- ja Põhjarannal Muja Eestis		
R	183	181
HD	124	122
D	115	113
OD	106	104
LOD	97	95
H	88	86
}		
Takk I sort	86	
" II "	76	
" III "	66	
Ehitustakk	15—20	

Tendents kindel.

rannast veetud Soome ca 1 100 kv. söögikartuleid.

Kartulihinnad Läänerannas näitasid veidi tõusu — ca 25 s. kv., püsides Viru rannas e. n. tasemel.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 15. V 39 noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul, raudteejaamades kr. 3,00—3,30 kv., Viru rannas kr. 3,50 kv., Lääne rannas kr. 3,50 kv.

Tööstuskartul tarkliisvabrikuis 13—15 s. tarklise kg.

Tendents vaikne.

kides 30 s. kg. Müügilge on toodud juba kaunis rohkesti püsiliiletami, milliseid müüdi väga mitmesuguste hindadega, kuni 2 kr. tk. On arvata et nende hind jääb k. a. püsima kõrgele, sest möödunud talv rikkus vabas maas väga palju liletami, mõned liigid peagu täielikult.

Apr. jooksul eksporditi aedsaadusi:

Sibulateid	20 500 kg
Sigureid	12 500 "
Konservkurke	5 780 "
Jõhvikaid	8 225 "
Marja- ja puuviljakonserve, eraldi nim.	5 000 "

Marja- ja puuviljakonservide eksporditi Britti, kuna teised kõik saadeti Soome.

Tallinna turul maksusid jaemüügil 15. V:

	s. kg		s. kg
Õunad, kodumaised	60—100	Peakapsas	80—100
Õunad, välismaised	160—170	Hapukapsas	25—35
Jõhvikad	85—40	Peet	18—20
Sibulad, vene	25—30	Kaalikas	15—18
Tippisibulad	100—120	Porgand	20—25

	s. kg.		s. tk.
Kõrvits	30—35	Sidrunid	6—8
Rabarber	100—150	Kurgid, värsked	35—100
Salat	100—120	„ hapud	3—6
Spinat	120—130	„ marin.	5—8
Tomat	700—750	Rohelised sibulad	4—5
	sent. tk.		s. kimp
Apelsinid	10—20	Redised	10—15
		Murulauk	4—5

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. arenes kalakauba väljavedu võrdlemisi rahuldavalt. Eriti rohkesti veeti välja väinade ja saarte rannikvete toodangust elushaugi.

Angerjasaak võrreldes m. a-ga on ikka veel arvatavasti külma ilmastiku tõttu nõrgapoolne.

Sisevetest tuleb rahuldavalt haugi ja latikat, kuna kohasaak on väike.

Nädala kestel veeti välja elus- ja värsket kala 61 730, sellest haugi 34 350 kg, angerjat 6250 kg, koha 4270 kg, latikat 15 550 kg, ahvenat 180 kg, siiga 530 kg, lõhe ja iherust 600 kg.

Haugi veeti välja Rootsi eluskalana 16 930 kg ja värskena 2850 kg, Soome 2000 kg, Poola 10 000 kg, Prantsusse 650 kg, Šveitsi 1920 kg. Haugist maksti 25—30 s. kg, eluskalana kuni 35 s. kg.

Angerjat läks Saksa eluskalana 2785 kg ja jääpakendis 3465 kg. Rannikul maksti 120—130 s. kg.

Koha veeti Rootsi 600 kg, Saksa 2850 kg, Šveitsi 200 kg, Poola 520 kg, Prantsusse 100 kg. Koha peamiselt Pihkva järve toodangust; rannikul maksti keskmiselt 70 s. kg. Pärnu lahe toodangus puudub koha peagu täiesti.

Latikat läks Poola 7850 kg ja Soome 7700 kg.

Siiga — Soome, lõhe ja iherust Soome ning Rootsi 600 kg.

Siseturukalakaubanduses valitses värskelkala rohkuse tõttu elav tegevus. Tähtsamad müügilalade — haug, latikas, ahven ja vimb — hinnad võrdlemisi rahuldavad, kuna koha, angerja- ja siiahind püsib keskmisest kõrgem.

Haugi pakutakse 30—45 s. kg, ahvenat suuruse järgi sisevetest 20—30 s. kg ja merevetest 35—40 s. kg. Angerjat müügil vähe, hinnad kõrged: suured kuni 200 s. kg.

Kiisad, suured Pärnu lahest 30—40 s. kg. Tartu kalahallis müüdi järveahvenat 12—25 s. kg, särge 5—10 s. kg, järvekiiska 10—15 senti kg.

Narva turul müüdi haugi 40—50 s. kg, järveahvenat 10—30 s. kg.

Räimekaubandus. Tallinna lahe kalatoodangust tuli kalasadamaga kaudu päevas sisse räimi 2000—3000 kg. Kalureile maksti 7 s. kg; turul müügihind 10—12 s. kg. Tallinna lahe räimesaak oli väike, püüsid hinnad võrdlemisi madalad, sest kaugemaist randadest (Pärnust ja Puiesest) toodud räimed müüdi 7—8 s. kg. Haapsalu lahe räimesaak on alla keskmist, müstõttu räimehinnas väike tõus; nõuti mõõdust 40—50 s.

Virtsu kalasadamaga kaudu tuleb müügile peamiselt Muhu rannavete räime. Saagid keskmised ja turustamine areneb rahuldavalt. Tarbijaiks esinevad lähemaist asulaist põllupidajad ja väiksem osa läheb müügile kaugemale veoautodega. Müügihind püsib stabiilselt 30—40 s. dekaliiter (8 kg).

Kuressaare turul müüdi räime 60—70 s. mõõt (8 kg). Räime tuli müügile Salme rannast.

Narva lahe räimesaak nõrk. Nädala kestel tuli sisse ca 5000 kg, rannahind 7—10 s. kg, Narva turul müügihind 12—15 s. kg.

Pärnu kalasadamaga kaudu tuli müügile päevas räime 60 000 kuni 100 000 kg. Kalureile maksti vabal kokkuleppel 35—40 s. mõõt. Osa toodangust müüdi Kalanduskoja poolt korraldatud oksjonel 30—38 s. mõõt (dekaliiter 8 kg). Räime läks müügile sissemaale, Tallinna ja Tartu. Tartus müügihind 10—12 s. kg.

Kilu tuleb müügile ainult Tallinna lahest — päevas 1000—2000 kg. Kalasadamas maksti 18—20 s. kg, turul müügihind 22—25, üksikul juhul 28 s. kg.

Turska müügil rohkesti, kuid müügihind õige madal.

Tallinna turul terve kalana 5—8 s. kg, lõigatult 10—12 s. kg, kalarammas makssti 4 s. kg, suuremate koguste puhul veel vähem. Arvates kalaveo eest saarilt kalasadamani 1—2 s. kg, jääb kalurile töötasuks vaid 1—2 s. kg.

Lestasaak väike. Tallinna turul nõutakse 40—50 s. kg.

Tallinn 13. V Tartu 13. V Narva 12. V

Koger,	värske	40—50	—	—
Sürg,	"	10—15	5—10	—
Säinas,	"	30—35	20	—
Kiisk,	mere "	30—40 järve	10—15	—
Vimb,	"	35—40	—	—
Räim,	"	8—12	10—12	12—15
Kilu,	"	22—25	—	—
Tursk,	"	5—12	—	—
Lest,	"	40—45	—	—

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad s. kg:

	Tallinn 13. V	Tartu 13. V	Narva 12. V
Iherus (mereforell), värske	180—200	—	—
Angerjas, värske	160—200	150—200	200
Koha I val. "	120—130	—	—
Koha II val. "	90—100	80—90	—
Siig, "	70—100	—	70
Haug, "	30—45	25—35	40—50
Ahven, mere "	35—40	—	—
" järve "	20—30	12—25	10—30
Latikas, "	30—45	20—35	—
Linask, "	35—45	—	60

Kalakaubahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 15. V k. a. noteeriti järgmised värske ja eluskala kokkuostuhinnad:

1. Angerjas, eksportkõlblik 130 s. kg fr. rannik. Tendents: kindel.

2. Koha, värske eksportkõlblik, alates 38 sm — 75 s. kg fr. rannik. Tendents: kindel.

3. Haug, värske (valik 1—3 kg) 25 s. kg. Haug, elus (valik 1—3 kg) 32 s. kg. Tendents: rahulik.

4. Latikas, värske eksportkõlblik, valik alates 800 g — 20 s. kg. Tendents: rahulik.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

7. mail 1939. a.

PASSIVA

1. Kattvara: — <i>Reserve:</i>			1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuid: rahas ja kangides	40 850 484,04		2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	1 276 033,8
välisraha	16 881 454,15		3. Eritagavarakapitalid	4 122 866,94
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Ctn.</i>	1 176 292,68		3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>			a) pangatõed liikvel	52 907 148,—
kaubavekslid	11 279 663,73		b) jooksvad arved:	
põllumajandusl.	1 848 087,27		valitsuse	22 175 681,89
metsatööstusl.	24 813,75	13 152 664,75	pankade	12 597 582,07
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>			teised	2 819 049,57
valitsusele	—		4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	37 092 193,52
teistele *)	12 683 217,04			18 364 743,06
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i>	3 458 426,32			
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	30 651 544,53			
		118 822 984,41		118 822 984,41

Kattvara vahetusele jooksvate kohustustega: } 64,11 %
 Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 790 398,21
 Includes Ekr. 790 398,21 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

ITAALIA.

Itaalia majandus 1939. a. esimesel veerandil.

Economic Conditions in Italy during I Quarter of 1939.

Itaalia 1938/39. a. eelarves (eelarve algus 1. juulil) oli nähtud ette tulusid 25,07 miljard. ja kulusid 25,03 miljard. liiri suuruses. Ette oli nähtud seega ülejääk 40 milj. liiri. Tegelikult ületavad kulud tunduvalt tulude summa riigikaitse suurenenud nõuete kui ka impeeriumi ülesehitamiskulude tõttu. Kokkuvõtlikud andmed ei ole veel avaldatud.

1939/40. a. eelarves on nähtud ette kulusid 29,3 ja tulusid 24,5 miljardit liiri, seega puudujääk 4,8 miljardit liiri. Briti on suurendatud mereministeeriumi eelarvet — ligi $\frac{3}{4}$ miljard. liiri ehk $\frac{1}{3}$ võrreldes 1938/39. eelarvega, s. o. 2,7 miljardit liirile. Suurenemine on tingitud peamiselt uute sõjalaevade ehitamise kuludest.

Riigieelarvete puudujäägid on valitsus viimasel aastail katnud erakorraliste maksudega: okt. 1936. a. erakorraline ühekordne maks kinnisvaradelt 10% suuruses, okt. 1937. a. maks 10% suuruses aktsiaseltside kapitalidelt, nov. 1938. a. maks 7,5% suuruses tööstus- ja kaubanduseraettevõtete kapitalidelt.

Aktsiaseltsid on suurel määral andnud välja uusi aktsiaid, esiteks fondide muretsemiseks mainitud erakorralise maksu katteks, osalt ka ettevõtete laiendamiseks. Kokkuhoiuvool pankadesse ei näita vähenemist, kuna pankadesse paigutatud hoisusummade vool krediidina tööstusele ja kaubandusele näitab tõusu.

Itaalia riigieelarvel peale relvastuskulude lasuvad suurel määral ka uute vabrikute ehitamine ja intensiivsed maaparandustööd autarkia saavutamiseks majandusala.

Saavutatud autarkia alal annavad endid juba tunda, kuigi peatumusi on oodata tulevikus.

1939. a. esimese 2 kuu väliskaubandus näitab sisseveos tunduvalt vähenemist võrreldes sama ajavahemikuga 1938. a., mida tuleb suurelt osalt kirjutada autarkiasaavutiste arvele. Väljavedu näitab väikest langust.

	1939	1938 esimesel 2 kuul milj. liirid	Vahe
Sissevedu	1 486,5	2 059,9	-573,4
Väljavedu	1 193,9	1 260,4	-66,4
Sisseveo ülekaal	292,6	799,5	-507,0

Tunduvalt on vähenenud tselluloosi sissevedu paberivalmistamiseks uute vabrikute ehitamise tagajärjel tselluloosi valmistamiseks nisuõlgedest ja maisikõrtest.

Tunduvalt on vähenenud toorpuuvilla sissevedu kunstkiudude segamise tagajärjel puurvillale ja osalt oma maa puuvillakasvatamise tagajärjel.

On vähenenud ka kivisöe sissevedu, osalt Sardiinia kivisöe- ja ligniiditoodangu tõusu tagajärjel. Pealeselle on vähenenud elusloomade, liha, kalasaaduste, õliseemnete, puumaterjali, raua ja terase, kiviõli, masinate ning aparaatide, jõuvankrite, asbesti, keemiliste väetisainete ja nahkade sissevedu.

Sissevedu Saksast, milline kaubavaheetus Itaaliaga seisab kaugelt esikohal, ületas 1939. a. esimesel 2 kuul väljaveo Saksa 78 milj. liiri. Itaalia kaubavahetuse passiivsus Saksaga tõusis 1938. a. 1 017,7 milj. liirini. Itaallased seletavad, et saksa turistid katavad oma kulutistega Itaalias täielikult Itaalia kaubavahetuse passiivsuse Saksaga.

NSVL-ga sõlmib Itaalia uue kaubanduslepingu, milline kirjutati alla Roomas 7. II 39. Alates 1936. a., pärast Itaalia-NSVL-u tüliküsimuse üleskerkimist tasumisviisi suhtes sisseveetavate kaupade eest, langes Itaalia-NSVL-u kaubavaheetus miinimumini. (Sissevedu NSVL-st 1938. a. 6,7 milj. liiri väärtuses, väljavedu NSVL-u 523 tuh. liiri väärtuses).

Uus kaubandusleping, milline sõlmiti ta-sakaalustamise põhimõttel, näeb ette toorainete, eriti kiviõli, kivisöe, magneesiumi, puumaterjali ja nisu sisseveo tõstmist NSVL-st. Uue kaubanduslepingu tulemused ei ole veel ilmnunud. Sissevedu NSVL-st jaan. ja veebr. k. a. tõusis ainult 254 tuh. liirini ja väljavedu NSVL-u 54 tuh. liirini.

Itaalia-Mehhiko vahelised läbirääkimised kaubavahetuskokkuleppe sõlmimiseks on viidud lõpule. Itaalia saab Mehhikost üle 3 milj. hektoliitri petrooleumi lähe suure partii kunstsiidi vastu (1938. a. vedas Itaalia Mehhikost sisse ainult 170 tuh. kv. kiviõldestilleerimise jätteid).

Suuremaid Itaalia aktsiaseltse hüdro-elekt-rit tootlev Edison Co (kapital ühes reservidega 2 785,1 milj. liiri) näitab tunduvat ja kiiret edu. Seltsil on ehitamisel 18 uut elektrijõujaama üldise toodanguga 1 300 milj. kilowatt-tundi aastas. Plaanid on valmistamisel veel 13 elektrijõujaama ehitamiseks toodanguga 1 900 milj. kilowatt-tundi aastas. Kõigi hüdro-elekt-rit tootvate ettevõtete toodang tõuseb ehitamisel ja plaanimisel olevate uute jõujaamade valmistamise järele 1942. a. 6 000 milj. kilowatt-tunnini aastas. Edison Co puhaskasu 1938. a. oli 167,6 milj. liiri.

Terni elektrijõu ja metallurgia a/s-i (kapital 645 milj. liiri) aruanne näitab edusamme terasevõuetevõtteis relvastise otstarbeks. Vabrikute seadeis on võetud käsile abinõusid, millised võimaldavad tarbe korral kiiret üleminekut relvade tootmiselt kodanlike tarbesemete tootmisele. Keemiline ja elektro-keemiline osakond töötavad püritud koormisega küllaldase elektrijõu puudumisel. Ehitusel on uus elektrijõujaam toodanguvõimega 630 milj. kilowatt-tundi aastas. Seltsi puhaskasu tõusis 1938. a. 46,4 milj. liirile.

Fiat'i (kapital ühes reservigeda 532,8 milj. liiri) aruanne näitab toodangu vähenemist 12%, arvatud välja raskete laevamootorite toodang, milline näitab tõusu 33%, ja lennukite ning lennukimootorite toodang, milline näitab ka tunduvat tõusu. On oodata tõusu autode toodangus autode ostu suurenemise tõttu liiklemismaksu kaotamise tagajärjel. On konstaterida nõudmiste tõusu puugaasi, metaangaasi ja elektri-patareidega liikuvate jõuvankrite järele. Seltsi puhaskasu tõusis 1938. a. 46,6 milj. liirini.

Rahvusliku kütteenete hüdrogenatsiooni käitise (Azienda Nazionale Idrogenazione Combustibile ehk lühendatud „ANIC“) (kapital ühes reservidega 600,3 milj. liiri) aruande järgi aktsiaseltsi kaaks vabrikut Bari's ja Livorno's raskete mineraalõlide ning lig-

niitide hüdrogenatsiooni, millised valmisid nov. 1938. a., jõudsid jaanuaris 1939. a. normaaltoodangu tasemele.

Need vabrikud toodavad albaania kiviõlist ja itaalia ning albaania ligniidist bensiini Fausser'i protsessi järgi. Albaania kiviõli erineb tavalisest kiviõlist oma asfaltilise baasiga ja suure väävlisisaldusega, mistõttu bensiinitoodang destilleerimise teel moodustatakse ainult umbes 13% destilleeritavast kogusest ja püroscissiooni teel 40%. Katsete järgi Milano polütehnikumi kütteenete osakonnas selgus, et Fausser'i hüdrogenatsiooni protsessi kohaldamisel albaania kiviõlile tõuseb bensiinitoodang 80%-ni. Mainitud vabrikud võivad toota albaania kiviõlist 280 000 tn saadusi aastas, sellest umbes 100 000 tn jõuvankrite bensiini, 100 000 tn lennukite bensiini, 25 000 tn gaasiõli ja ülejääk bituumenit. Livorno's on ehitamisel vabrik määrdeõlide ja parafiini tootmiseks, esimesi ligi 60 000 tn aastas, teist ligi 20 000 tn.

Itaalia-Mehhiko vahelise hiljutisõlmitud kaubavahetuskokkuleppe järgi Itaaliasse Mehhikost sisseveetav petrooleum läheb ka peamiselt mainitud a/s-i vabrikutele bensiini tootmiseks.

ANIC on asutatud riigi ja Montecatini kontserni kapitalidega ning osutub tüüpiliseks nähtuseks riigi ja erakapitali koostöös Itaalias.

Ernesto Breda a/s (kapital ühes reservidega 197,2 milj. liiri), mis toodab peamiselt lennukite ja lennukimootoreid, näitab aruandes toodangu tõusu kuni töökoormise piirini, puhaskasu 28,2 milj. liiri.

Itaalia aktsiaseltside kapitalide kogusumma tõusis 1938. a. lõpuks 53 129 milj. liirini 47 695,2 milj. liiri vastu 1937. a. lõpul. Suurenemine 5 433,8 milj. liiri. (2 839 milj. liirise suurenemise vastu 1937 a. võrreldes 1936. a.) Aktsiaseltside arv tõusis 1938. a. lõpul 20 809-le 20 018 vastu 1937. a. lõpul.

Abessiinias jätkub teedevõrgu ehitamine. Suure tee ehitamine Assaba'st läbi Dankalia kõrbe on viidud lõpule. Kogu transport Itaalia Ida-Aafrikas on antud CITA'O (Compagnia Italiana Transporti Africa Orientale) kätte.

Käskäes teede ehitamisega käib maa va-

loriseerimine põllumajanduslikult. On antud 11 rajooni puuvillakasvatamiseks, milliste kasustamine on antud Itaalia Ida-Aafrika puuvillakorporatsioonile a/s-le. Aktsiate omanikeks on riik ja Itaalia puuvillatööstuse instituut.

Endiste frondisödurite rahvuslikule ettevõttele (Opera Nazionale Combattenti), mille tegevus andis häid tagajärgi Pontini kultivateeritud soode asustamisel, on antud suuremad maa-alad Oletta ja Biscioftu rajoonis, milliste ositamine ja sisseaastamine talundeiks on teostamisel.

On astutud samme loomakasvatuse töstmiseks. Pärismaalastele õpetatakse nahaparkimist ja loodetakse tulevikus saada Abessiiniast nahku, milliseid Itaalia on senini sunnitud suurel määral vedama välismailt sisse.

On asutatud saeveskid metsamaterjalide kasutamiseks. Senini läheb puumaterjal peamiselt Addis-Abeba'sse ja teisisse suuremisse linnadesse ehituse otstarbeks. Suuremate linnade läheduses on asutatud tsemendi- ja telliskivivabrikuid. On käimas moodsete võõrastemajade ehitamine mitmes linnas.

Dire-Daua's on ehitatud ketramis- ja kudumisvabrikuid, Addis-Abeba's ja Harrar'is — jahuvekseid.

Valitsuse, aktsiaseltside ja erafirmade poolt investeeriti Abessiiniasse okt. lõpuks 1938. a. 900 milj. liiri.

Sotsiaalsed seadused. Alates 1. IV 39 on töstetud riigiteenijate, omavalitsusteenijate ja poolriiklike asutiste teenijate palku. Palkade töstmine varieerub 6%—st

alates kõrgematel palgaastmetel kuni 8%—ni madalamatel palgaastmetel. Palkade töstmine koormab ligi 550 milj. liiriga riigieelarvet.

Riigikassast ja raudteelaste pensionikassast makstavaid pensione on töstetud 6%.

Vanaduspensioni maksmise alguse piiri on alandatud 65 aastalt 60 aastale meeste jaoks ja 55 aastale naiste jaoks. Vanusepiiri alandamine toimub järk-järgult viie aasta jooksul alandamisega meeste jaoks igal aastal ühe aasta võrra ja naiste jaoks iga aasta 2 aasta võrra.

Palga alammäär, millisest algavad sisesemakstud palgasaja poolt pensionikassasse, tösteti 800 liirilt 1500 liirile kuus.

Emissioonipanga seis. Itaalia Panga kullatagavarad tõusid 31. VII 38 panga presidendi avalduse järgi hiljutises kõnes 3826 milj. liirini. 31. XII 37 oli kullatagavara 4028,3 milj. liiri. Kullatagavarad vähenesid seega 1938. a. 202,3 milj. liiri ja lähenevad 31. XII 38 Abessiinia sõja ajal rekordiselt madalale seisule (3394,6 milj. liiri).

Liikvelolevate pangatähtede kogusumma tõusis 1938. a. lõpuks 18955,5 milj. liirini 17468 milj. liiri vastu 1937. a. lõpul. Suurenemine seega 1487,5 milj. liiri. Märtsi lõpuks 1939. a. vähenes liikvelolevate pangatähtede kogusumma 17967,2 milj. liirini. (Liikvelolevate pangatähtede kogusumma suurenemine oli eriti intensiivne m. a. sept., enne Müncheni kokkulepet, tõustes 20676 milj. liirini).

LÄTI.

Ratsionaliseerimisfondi asutamine Lätis.

Rationalisation Fund to be Established in Latvia.

Vastava seadusega asutatakse Lätis ratsionaliseerimisfond. Summad kogutakse riigi osamaksumust, mis ulatuvat 1,5 milj. latile aastas käsitööstuselt ja tööstuselt võetavaist maksudest ning annetustest. Fondi kasutatakse riigi- ja riigikaitse huvides töötavate tööstusettevõtete ratsionaliseerimiseks. Fondi valitseb rahaministeerium, mille juures seks otstarbeks asutatakse 9—15 liik-

mest koosnev nõukogu, mille liikmed nimetab rahaminister üheks aastaks.

Tööstuselt ratsionaliseerimisfondi heaks võetav maks kogutakse tempelmaksu kõrgendamiseega sisseveokaupadelt 0,2%—lt 1%—le. Kõrgendatud maksumäär alla ei kuulu tollivabad sisseveokaupad, millised endiselt maksustatakse 0,2%—se tempelmaksuga.

Läti tööstustoodete näitus Sofias.

Latvian Exhibition of Industrial Products in Sofia.

4. mail avati Sofias kolm päeva kestnud Läti tööstustoodete näitus. Näitusel on esindatud mitmesugused kummikaubad, värvimullad, paber, puik ja puutööstussaadused, vineer, lina ja linaseemned, seemnekartulid,

rohuseemned, esemed galalidist, tislerialim, tsement, küps, kalakonservid, töötletud nahad, portselankaubad, šokolaad ja kompvekid, küünlad ja mõningad keemiatööstustooted, nagu hambapasta jne.

POOLA. Poola majanduslik olukord 1939. a. esimesel veerandil.

Polish Economic Conditions during I Quarter of 1939.

Jaauanuaris vähenes üksikute tööstusharude toodang, kuid järgmised kuud töid kaasa toodangu suurenemise tänu kevad- ja suvehooaja lähenemisele. Tööstustoodangu indeks oli jaauanuaris 121,2, veebr. 127,5 ja märtsis 130,7, olles 6,5% suurem võrreldes 1938. a. samade kuudega. Toodang suurenes peamiselt mineraal-, keemia-, tekstiil- ja toitainetetööstuses, samuti metalli- ja rõivatööstuses, kuid vähenes rauasulatis- ja õlitööstuses. Märtsis suurenes veelgi tarbeainete ja investeerimishüviste toodang, seda eriti tsemenditööstuses.

Registreeritud töötute arv oli 15. I 521 289, I. II 541 800 ja saavutas 15. veebr. kõrgeisu, kuna siis oli registreeritud 647 793 töötut. Sellest ajast näitab töötute arv pidevat kahanemist. 1. märtsil oli registreeritud 539 500, 15. märtsil 523 201 ja 1. apr. 496 334 töötut. Töötute arvu loodetakse veelgi vähenevat riiklike tööstuste tegevuse suurendamise ja avalike tööde korraldamise tõttu.

Põllunduses ei olnud olukord jaauanuaris kuigi soodus, sest vilja- ja loomasaaduste hinnad olid madalad. Teatavat hindade tõusu võidi märgata veebr., ja juba ettearvatav kõrgeis saavutati märtsis ja apr.

Kaubanduses kestis vaikus veebr. lõpuni, elustudes siis teataval määral ning seda peamiselt raua, tsemendi, puidu, valmisriiete, tekstiil- ja toitaainete alal.

Poola ja Danzigi väliskaubandus kujunes järgmiselt: jaauanuaris imporditi kaupu 97 594 000 zl. eest ja eksportsid 113 662 000 zl. eest; veebr. oli sissevedu 95 343 000 zl., väljavedu 109 436 000 zl., märtsis vastavalt 115 616 000 ja 117 019 000 zl. Saldo Poola kasuks oli seega jaauanuaris 16 068 000 zl., veebr. 14 088 000 zl. ja märtsis 1 403 000 zl. Kogu 1939. a. esimese veerandi väliskaubandus oli Poolale aktiivne 31 559 000 zl-ga.

Rahaturul ilmnes vaadeldaval veerandaastal teatud likviidsus pankade ja hoiukasade hoiusummade suurenemise ning krediidinõudmiste vähenemise tõttu. Jaauanuaris laekus riigikassasse 194 786 000 zl., eelarvelisi kulusid oli 194 229 000 zl., seega enam-laekumine 557 000 zl. Veebr. oli vähemlaekumine seevastu 2 077 000 zl. (tulud 197 130 000 zl., kulud 199 207 000 zl.), kuid märtsi, viimane kuu 1938/39. eelarveaastas, lõppes 15 856 000 zl. enamlaekumisega. Tulud märtsis tõusid 255 633 000 zl. ja kulud 239 777 000 zl.

ROOTSI. Rootsi kanakasvatatajad nõuavad kaitsetolle.

Swedish Poultry Farmers Demand Protective Tariffs.

Rühm rootsi kanakasvatatajaid esitas põllutööministrile palve kanakasvatavate kõrge- ma tollikaitse saamiseks. Palves tähendatakse, et ümmarguselt 750 000 tapetud kana sissevedu aastas raskendab tunduvalt kodumaist kanakasvatust. Suur osa kanakasva-

tajaid olevat seeläbi juba sattunud tundu- vasse raskusisse. Nõutakse viivitamatut kõrgemate tollide sisseseadmist tapetud sulgloomadelt ja nimelt 75 ööri kg-lt. Pea- leselle nõutakse tolle munakollasele 60 ööri kg-lt ja sulgedele 1,50 kr. kg-lt.